

23

දින්ත රසේකිරම හා නිර්ජපණය

මෙම පාඩම අධ්‍යාපනය කිරීමෙන් ඔබට,

- ප්‍රගණන ලකුණු භාවිත කරමින් දින්ත සටහන් කිරීමට සහ
- වගු සහ විතු ප්‍රස්ථාර මගින් දින්ත නිර්ජපණය කිරීමට
හැකියාව ලැබේ.

23.1 දින්ත වගු ගත කිරීම

මංසන්ධියක් පසුකර යන විවිධ වාහන සංඛ්‍යාවන් පිළිබඳ තොරතුරු සෙවීමට ගිණු හික්ෂුන් වහන්සේ තුන් නමකට භාර දෙන ලදී. එම හික්ෂුන් වහන්සේලා මේ සඳහා භාවිත කරන ලද වගුව පහත දැක්වේ.

වාහන වර්ගය	වාහන ගණන
කාර	
බස්	
වැන්	
යතුරුපැදි	
පා පැදි	
තීරෝද රථ	
ලොරි	
වෙනත්	

වගුව 1

උන් වහන්සේලා වෙන වෙනම කඩ්දාසි තුනක එම වාහන සංඛ්‍යා සටහන් කරන ලදී.
එසේ කරන ලද සටහන් පහත පරිදි විය.

සූමේඛ භාමුදුරුවන්ගේ කඩ්දාසිය

වාහන වර්ගය	වාහන ගණන
කාර	xxxx
බස්	x
වැන්	xx
යතුරුපැදි	xxxxxxxxxxxx
පා පැදි	xxx
තීරෝද රථ	xxxxx
ලොරි	xx
වෙනත්	x

වගුව 2

192

තොම්ලේ බෙදාහැරීම සඳහා

රාජුල හාමුදුරුවන්ගේ කඩ්දාසිය

වාහන වර්ගය	වාහන ගණන
කාර්	✓✓✓✓
බස්	✓
වැන්	✓✓
යතුරුපැදි	✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓
පා පැදි	✓✓✓
තීරෝද රථ	✓✓✓✓✓✓
ලොරි	✓✓
වෙනත්	✓

වගුව 3

හද්දිය හාමුදුරුවන්ගේ කඩ්දාසිය

වාහන වර්ගය	වාහන ගණන
කාර්	
බස්	/
වැන්	//
යතුරුපැදි	
පා පැදි	
තීරෝද රථ	
ලොරි	//
වෙනත්	/

වගුව 4

උන්වහන්සේලා තිදෙනා හාවිත කළ එක් එක් ක්‍රමය සංසන්දනය කරන ලදී. ඉන් වඩාත් යෝගා ක්‍රමය හද්දිය හාමුදුරුවන්ගේ ක්‍රමය බව යෝජනා විණි. තවද එහිදී පහේ ගොඩුවල් සැසිම මගින් තවදුරටත් එය පහසු කර ගත හැකි බව තිදෙනාගේ ම අදහස විය. අනතුරුව තිදෙනා ම එකතු වී පහත වගුව පිළියෙල කරන ලදී.

වාහන වර්ගය	වාහන ගණන
කාර්	
බස්	/
වැන්	//
යතුරුපැදි	/
පා පැදි	
තීරෝද රථ	
ලොරි	//
වෙනත්	/

වගුව 5

මෙහි එක් එක් ජේල්ලියේ පළමුවැනි, දෙවැනි, තෙවැනි, හතරවැනි වාහන සටහන් කිරීමේදී ඇල ඉරක් ද, පස්වන වාහනය සටහන් කිරීමේදී එම ඇල ඉර හතර කැපී යන පරිදි හරස් ඉරක් ද ඇදේ ඇත. ඉහත 5 වන වගුවේ යොදා ඇති ලකුණු ප්‍රගණන ලකුණු නමින් හඳුන්වයි.

23.1 අභ්‍යාසය

1. එක්තරා පන්තියක උදේ ආහාරය සඳහා ලමුන් ගෙනැවීත් තිබූ ආහාර වර්ග හා ඒවා ගෙන ආ ලමුන් ගණන පිළිබඳව සටහන් කළ ප්‍රගණන වගුවක් පහත දක්වා ඇත. එහි ලමුන් සංඛ්‍යාව අය්ත් තීරය සම්පූර්ණ කරන්න.

ආහාර වර්ගය	ලමුන් ගණන, ප්‍රගණන ලක්ෂණ මගින්	ලමුන් සංඛ්‍යාව
බත්	III III III //
පාන්	III //
ඉදිආප්ප	///
කුරක්කන් රෝසී	III
වෙනත්	//

2. එක්තරා ගමක පවුල් 35ක් සිටී. එම එක් එක් පවුලේ සිටින සාමාජිකයින් ගණන පහත දැක්වේ. දී ඇති වගුව ඔබේ අභ්‍යාස පොතේ පිටපත් කරගෙන මෙම දත්ත එහි නිරුපණය කරන්න.

2,	4,	3,	5,	4,	4,	3,	6,	5,	2,
4,	5,	2,	3,	6,	3,	5,	4,	2,	5,
6,	7,	5,	6,	4,	2,	5,	3,	4,	4,
5,	3,	6,	4,	3					

පවුලක සිටින සාමාජිකයින් ගණන	අදාළ පවුල් ගණන, ප්‍රගණන ලක්ෂණ මගින්	පවුල් සංඛ්‍යාව

3. පහත දැක්වෙන්නේ සුනිත පොඩි හාමුදුරුවේ තම පිරිවෙන ඉදිරිපස ඇති මහා මාර්ගයේ ගමන් කළ මේටර් රථවල වර්ණය පිළිබඳ තොරතුරු පැයක කාලයක් තුළ සටහන් කර තිබූ ආකාරයයි. එම වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

වර්ණය	මේටර් රථ ගණන, ප්‍රගණන ලක්ෂණ මගින්	මේටර් රථ සංඛ්‍යාව
සුළු	24
රතු	III III III ///
තිල්	12
කොල	III //
කළු	III III III III //
වෙනත් වර්ණ	15

එකතුව

4. පහත දැක්වෙන්නේ ධම්ම පදයෙන් උපුටා ගන්නා ලද එක්තරා ගාලා රත්නයක තෝරුම දී ඇති ආකාරයයි.

“සිතුවිලි නමින් හඳුන්වන සිතේ ඇති වන ගති සිරිත් සිත මූලිකව ම පවතී. ඒවා සිත ම ග්‍රේෂ්‍ය කරගෙන පවතී. ඒවා සිත නිසා ම උපදින්නේ ය. මේ නිසා කිලිටි අපිරිසිදු සිතින් යමක් කරන්නේ ද කියන්නේ ද එය කරන්තය අදින ගොනාගේ පසුපස ගමන් ගන්නා වූ රෝදය පරිදේදන් මහු පසුපස දුක් කරදර පැමිණේ.”

මෙම ජේදය කියවා පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

වචනයක ඇති අකුරු ගණන	වචන ගණන, ප්‍රගණන ලකුණු මගින්	වචන සංඛ්‍යාව
1		
2		
3		
4		
5		

- (i) ඉහත ජේදයේ වැඩිපූරම ඇත්තේ අකුරු කියේ වචන ද?
(ii) අකුරු 4ට වඩා වැඩියෙන් ඇති වචන ගණන කිය ද?

23.2 විතු ප්‍රස්ථාර මගින් දත්ත නිරුපණය

එක්තරා පිරිවෙනෙක 1 ග්‍රේණියේ සිසුන්ගේ සතියක පැමිණීම පිළිබඳව ලද දත්ත සටහන මෙහි දැක්වේ.

දවස	සිසුන් ගණන
සදුදා	7
අගහරුවාදා	5
බදාදා	3
බහස්පතින්දා	6
සිකුරාදා	4

මෙම දත්ත මූලකුණෙන් එක් සිසුවකු නිරුපණය වන පරිදි පහත දක්වා ඇතේ.

සදුදා	● ● ● ● ● ● ●
අගහරුවාදා	● ● ● ● ●
බදාදා	● ● ●
බහස්පතින්දා	● ● ● ● ● ●
සිකුරාදා	● ● ● ●

ඉහත වගුවේ දැක්වෙන ආකාරයට කිසියම් සලකුණක් යොදා ගෙන කරනු ලබන දත්ත නිරුපණයකට විතු ප්‍රස්ථාරයක් යැයි කියනු ලැබේ. විතු ප්‍රස්ථාරයක හාවිත කරනු ලබන සලකුණකින් නිරුපණය වන්නේ කියක් ද යන්න සඳහන් කළ යුතු වේ.

නිදසුන 1

එක්තරා පිරිවෙනක 1 ගේණියේ ඉගෙනුම ලබන ශිහි/පැවිදි සිසුන් 50 දෙනෙකු පිරිවෙනට පැමිණෙන ආකාරය පිළිබඳ දත්ත සටහන මෙහි දැක්වේ.

පැමිණෙන ආකාරය	සිසුන් ගණන
පයින්	12
බයිසිකලයෙන්	14
බස් රථයෙන්	20
වෙනත් කුම මගින්	4

මෙම දත්ත විතු ප්‍රස්තාරයකින් නිරුපණය කිරීමට සූදුසු සලකුණක් මෙන් ම එක් සලකුණකින් නිරුපණය කරනු ලබන සිසුන් ගණන පළමුව තිරණය කළ යුතු වේ.

 ලෙස ද සිසුන් දෙදෙනෙකු එම සලකුණින් දැක්වෙන පරිදි ද ගත් විට ඉහත වගාවේ දැක් වූ ප්‍රමාණ මෙසේ විතු ප්‍රස්තාරයකින් නිරුපණය කළ හැකි ය.

එම නිරුපණය අනුව,

$$\text{පයින් පැමිණෙන්නන්} = 12 \div 2 = 6$$

$$\text{බයිසිකලයෙන් පැමිණෙන්නන්} = 14 \div 2 = 7$$

$$\text{බස් රථයෙන් පැමිණෙන්නන්} = 20 \div 2 = 10$$

$$\text{වෙනත් කුම මගින් පැමිණෙන්නන්} = 4 \div 2 = 2$$

මෙලෙස අදින ලද විතු ප්‍රස්තාරය පහත දැක්වේ.

පයින්	මූ මූ මූ මූ මූ මූ
බයිසිකලයෙන්	මූ මූ මූ මූ මූ මූ මූ
බස් රථයෙන්	මූ මූ මූ මූ මූ මූ මූ මූ
වෙනත් කුම මගින්	මූ මූ

 සලකුණන් සිසුන් දෙදෙනෙකු නිරුපණය වේ.

නිදසුන 2

පහත දැක්වෙන්නේ එක්තරා පිරිවෙනකට වසර පහක් කුළ රජය විසින් ලබා දුන් නිල ඇදුම් සංඛ්‍යා පිළිබඳ දත්ත සටහනකි.

වර්ෂය	නිල ඇදුම් ගණන
2012	40
2013	36
2014	42
2015	52
2016	54

මෙම දත්ත විතු ප්‍රස්තාරයකින් දක්වන්න.

ලේ සඳහා □ සලකුණ තෝරා ගෙන සම්පූර්ණ කොටුවෙන් "□" නිල ඇදුම් 8ක් නිරුපණය කරමු. ඒ අනුව නිල ඇදුම් 4ක් නිරුපණයට කොටුවෙන් බාගයක් "□" දී, නිල ඇදුම් 2ක් නිරුපණයට කොටුවෙන් කාලක් "□" දී, නිල ඇදුම් 6ක් නිරුපණය සඳහා කොටුවෙන් ක්‍රන්කාලක් "□" යොදා ගත හැකි ය.

දැන් අපි එක් එක් වර්ෂයට අදාළ නිල ඇදුම් සංඛ්‍යාව නිරුපණය කිරීමට අවශ්‍ය රුප ගණන සොයුමු.

ඉහත සලකුණු යොදා ගනිමින් එම දත්තවලට අදාළ විතු ප්‍රස්ථාරය අදිමු.

- 2012 වර්ෂය සඳහා $\rightarrow 40 \div 8 = 5$ බැවින් සම්පූර්ණ කොටු 5කි.
- 2013 වර්ෂය සඳහා $\rightarrow 36 \div 8 = 4$ දී ඉතිරි 4දී. එබැවින් සම්පූර්ණ කොටු 4ක් සහ කොටුවකින් බාගයකි.
- 2014 වර්ෂය සඳහා $\rightarrow 42 \div 8 = 5$ දී ඉතිරි 2දී. එබැවින් සම්පූර්ණ කොටු 5ක් සහ කොටුවකින් කාලකි.
- 2015 වර්ෂය සඳහා $\rightarrow 52 \div 8 = 6$ දී ඉතිරි 4දී. එබැවින් සම්පූර්ණ කොටු 6ක් සහ කොටුවකින් බාගයකි.
- 2016 වර්ෂය සඳහා $\rightarrow 54 \div 8 = 6$ දී ඉතිරි 6දී. එබැවින් සම්පූර්ණ කොටු 6ක් සහ කොටුවකින් ක්‍රන්කාලකි.

2012 වර්ෂය	□ □ □ □ □
2013 වර්ෂය	□ □ □ □ □
2014 වර්ෂය	□ □ □ □ □ □
2015 වර්ෂය	□ □ □ □ □ □ □
2016 වර්ෂය	□ □ □ □ □ □ □

□ සලකුණෙන් නිල ඇදුම් 8ක් නිරුපණය වේ.

23.2 අභ්‍යාසය

1. පිරිවෙනක වාර්ෂික අධ්‍යාපන වාරිකාව සඳහා එක් එක් ග්‍රේණියෙන් සහභාගි වූ සිසුන් සංඛ්‍යාව පහත වගුවේ දැක්වේ.

ග්‍රේණිය	සිසුන් ගණන
මූලික ග්‍රේණිය	8
1	6
2	13
3	5
4	4
5	4

සිදුසිදු සලකුණක් මගින් සිසුන් දෙදෙනකු නිරුපණය වන සේ මෙම දත්ත විතු ප්‍රස්ථාරයකින් දක්වන්න.

2. සතියේ දින පහ කුළ රථ ගාලක නවතා තිබූ මෝටර රථ සංඛ්‍යා පහත වගුවේ දැක්වේ.

දච්ච	මෝටර රථ සංඛ්‍යාව
සඳුදා	20
අගහරුවාදා	30
බදුදා	42
බහස්පතින්දා	32
සිකුරාදා	26

සුදුසු සලකුණක් මගින් මෝටර රථ 8ක් නිරුපණය වන පරිදි ඉහත දත්ත විතු ප්‍රස්තාරයකින් දක්වන්න.

3. එක් දිනක දී සායනයක් සඳහා පැමිණි රෝගීන් ගණන පහත වගුවේ දැක්වේ.

රෝගය	රෝගීන් ගණන
දියවැඩියාව	20
හඳයාබාධ	24
ආතතිය	58
වෙනත්	46

(අ) රෝගීන් 8 දෙනෙකු එක් සලකුණකින් නිරුපණය වන පරිදි ගත් විට, ඔබ තෝරාගත්,

- (i) සම්පූර්ණ සලකුණෙන්
- (ii) සලකුණෙන් බාගයකින්
- (iii) සලකුණෙන් කාලකින්
- (iv) සලකුණෙන් තුන්කාලකින්

නිරුපණය කරනු ලබන රෝගීන් සංඛ්‍යා වෙන වෙන ම ලියා දක්වන්න.

(අ) එම සලකුණ යොදා ගනිමින් ඉහත දත්ත විතු ප්‍රස්තාරයකින් නිරුපණය කරන්න.

සාරාංශය

- ↳ දත්ත පහසුවෙන් රස් කර ගත හැකි එක් කුමයකි, ප්‍රගණන ලකුණු හාවිතය.
- ↳ එසේ රස්කර ගත් දත්ත වගු මගින් ද විතු ප්‍රස්තාර මගින් ද නිරුපණය කළ හැකි ය.

